

Rozhovor s třídní učitelkou Romana

1) Jak jsi vnímala přítomnost Romana, když k nám do školy nastoupil?

Románek chodil s dětmi už do školky, kde proběhlo seznámení a první adaptační období. Celé rodině záleží na tom, aby se Románkovi dařilo a cítil se tu stejně jako ostatní děti. Jako začínající učitel jsem měla samozřejmě obavy, jak si poradíme s jazykovou bariérou, jak půjde Románkovi čtení a psaní v českém jazyce, ale velmi brzy bylo jasné, že je to velmi šikovný chlapec, který má navíc ohromnou podporu ve své rodině.

2) Jak se začlenil mezi ostatní děti?

Tady bych opět zmínila, že hlavní podíl na začlenění Románka měly paní učitelky v MŠ. V průběhu roku jsem zjistila, že ačkoliv je Románek šikovný, prožívá určitý ostych při běžné komunikaci.

a. Jaké aktivity byly realizovány pro jeho začlenění do kolektivu?

Velmi nám pomohla asistentka pedagoga, se kterou Románek procvičoval mluvený projev. Pro dnešní děti je mnohem snazší přijmout odlišnost než dříve. Odlišností je tolik, že se to většinou obejde bez reakce. Já alespoň takovou zkušenost mám. Čím mladší děti jsou, tím je to pro ně ještě snazší. Románek se svými spolužáky procházel všechny aktivity bez rozdílu. Měli jsme preventivní program, který byl zaměřen na řešení problémů a komunikaci, během celého přípravného období (září, říjen) jsem zařazovala seznamovací hry, komunitní kruhy, utvářeli jsme společná třídní pravidla. Románek měl stejnou roli jako ostatní děti. Jiný přístup nebyl potřeba.

3) Jak se ti spolupracovalo s jeho rodinou?

Spolupracuji především s maminkou. Na všem se domlouváme individuálně dle potřeby. Během školního roku mám s rodiči a dětmi dvě tripartitní schůzky, řekla bych, že nám to všem vyhovuje. Pokaždé, když se na mě obrátí v jiné věci, nezapomene se zeptat, jak se daří Románkovi a jestli je vše v pořádku.

4) Kdybys měla porovnat spolupráci s rodinou v začátcích a teď, jak bys ji zhodnotila?

S maminkou jsem si naplánovala schůzku ještě před zahájením školního roku. Přišla s připravenými otázkami, a tento přístup se během školního roku nezměnil.

b. Co bys popřípadě změnila nebo navrhla pro zlepšení spolupráce?

Během rozhovoru cítím, že kdyby byly jazykové schopnosti maminky lepší, možná by ještě otázek přibývalo, ale v zásadě si myslím, že má dostatek informací, nedochází k žádným omylům nebo nedorozuměním. Maminka je velmi trpělivá a starostlivá. Přála bych si více takových rodičů.

5) Jak bys zhodnotila jeho jazykové schopnosti?

Pokud má Románek komunikační nedostatky, nijak zvlášť se to ve výuce neodráží. Patří mezi nejlepší čtenáře. Porozumění čtenému má velmi dobré. Dokáže čtení využít i v jiných předmětech, chápe jeho funkci jako zdroje informací i zábavy. Je velmi pozorný a aktivní žák. Mým pokynům rozumí velmi dobře.

c. Jaký ze začátku měly vliv na jeho začlenění do výuky?

V českém jazyce oproti jiným dětem zaostává ve vytváření vět. Když má slovo použít ve větě, většinou používá podobné věty. Myslím, že si je toho sám vědom. S asistentkou pracují na rozvíjení právě této složky. Románek popisuje obrázky, tvoří věty. Poznává naše pohádky a snaží se je podle obrázků vyprávět.

d. Jaké jsou jeho jazykové schopnosti nyní? Jaké myslíš, že bude mít předpoklady do budoucna?

Osvojování komunikačních dovedností probíhá dobře. Románek navštěvuje kroužky, kde má možnost se ještě více poznat se svými spolužáky a dalšími dětmi. Musí neustále mluvit, a to je pro něho nejlepší procvičování a motivace zároveň. Je velmi ctizádnostivý, má ty nejlepší předpoklady být ve škole úspěšný.

6) Jak na něj jako na dítě s jazykovou bariérou reagovaly děti?

Komunikační úroveň dětí je ve škole velmi rozdílná. Některé děti v první třídě jsou v péči logopeda. Rovněž mají určité problémy s dorozumíváním v kolektivu. Ten se navíc v první třídě začíná teprve utvářet. Všichni mají možnost se poznávat v novém prostředí. Udělala jsem maximum proto, aby k poznávání měly děti co nejvíce příležitostí. Spali jsme ve škole, jezdili jsme na výlety, učili jsme se v různých prostředích.

7) Jak jsi musela přizpůsobit výuku?

Románkovi dávám především dostatek času. Pokud by se nějaké problémy vyskytly, věřím, že bychom si s nimi poradili. Využívám asistenta, který za Románkem dochází na několik hodin v týdnu. Individuálně rozvíjíme komunikační dovednosti, zároveň ale neubíráme prostor dalším dětem. Románek potřebuje samozřejmě co nejvíce komunikačních situací, které mu chybí např. doma. Na to se snažíme myslet ve škole především.

8) Jaké pomůcky jsi využívala?

Románek využíval stejné pomůcky jako další děti. Stalo se, že jsme si museli dovysvětlit nějaký obrázek nebo výraz. Doporučila jsem rodičům knihy pro děti, tipy na hry pro obohacování slovní zásoby. Ve škole jsme používali destičku na skládání slov, doplňování neúplných vět, obrázkové karty, křížovky aj.

9) Jak je podle tebe Roman adaptovaný na naše prostředí?

Myslím, že je ve škole rád. Mám možnost s ním pracovat i v turistickém oddíle, kde máme možnost setkat se jinak než jako učitel a žák. Je pro něho důležité, že se mu daří. Má i dobré kamarády, kteří ho přijali mezi sebe. Učila jsem více ukrajinských dětí. Kdybych měla nějakým způsobem porovnávat spolupráci s dětmi samotnými, s jejich rodiči, jejich přístup k učení a snaze se začlenit do kolektivu, hodnotila bych případ Románka nejlépe. Zároveň bych ale také dodala, že všechny ostatní děti měly situaci o dost složitější. Byly mnohem starší.